

Základní škola a základní umělecká škola

Bezdevská ul. č. 3
České Budějovice
PSČ 370 11

Školní vzdělávací program

školní družiny

Platnost dokumentu od 1. 9. 2017
Aktualizace k 1. 9. 2021

Mgr. Pravoslav Němeček
ředitel školy

ZÁKLADNÍ ŠKOLA
A ZÁKLADNÍ UMĚLECKÁ ŠKOLA
Bezdevská 3
370 11 České Budějovice

Č. j.: 382/2017/ŠB

OBSAH

Identifikační údaje	3
1. Charakteristika školní družiny	4
2. Konkrétní cíle vzdělávání.....	4
3. Formy, obsah a časový plán vzdělávání	5
4. Podmínky přijímání uchazečů, průběh a ukončení vzdělávání	16
5. Podmínky pro vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků mimořádně nadaných	16
6. Personální podmínky.....	17
7. Materiální podmínky	17
8. Ekonomické podmínky	17
9. Podmínky bezpečnosti práce a ochrany zdraví.....	18

Identifikační údaje

Název ŠVP: Školní vzdělávací program školní družiny

Školní družina je součástí právního subjektu Základní škola a základní umělecká škola

Název: Základní škola a základní umělecká škola

Adresa: Bezdrevská 3, 37011 České Budějovice

IZO: 114 200 505

Kontakty: telefon škola: 385 524 203
telefon školní družina: 385 702 148
web: www.zsvltava.cz

Ředitel: Mgr. Pravoslav Němeček
e-mail: nemecek@zsvltava.cz

Zřizovatel: Statutární město České Budějovice
Nám. Přemysla Otakara II. č.1, 2
370 92 České Budějovice

1. Charakteristika školní družiny

Školní družina je zařízení pro zájmové vzdělávání žáků 1. stupně základní školy. Je určena žákům 1. – 4. ročníku. Kapacita školní družiny (dále jen ŠD) je 350 řádně přihlášených žáků k pravidelné denní docházce. Je zřízeno 10 oddělení. Prostřednictvím volnočasových aktivit rozvíjí kompetence k trávení volného času, k učení, k řešení problémů, komunikativní, občanské, sociální a interpersonální.

Provoz školní družiny začíná příchodem žáků do prostor ŠD. Provozní doba ranní ŠD je od 5:45 hod. do 7:40 hod., poté žáci odcházejí sami na výuku. Odpolední ŠD je od 11:40 hod. do 17:00 hod. Žáci přicházejí po vyučování sami do ŠD.

2. Konkrétní cíle vzdělávání

Školní družina tvoří ve dnech školního vyučování mezistupeň mezi výukou ve škole a výchovou v rodině, není pokračováním školního vyučování, má svá specifika, která ji odlišují od školního vyučování. Hlavním posláním ŠD je zabezpečení zájmové činnosti, odpočinku a rekreace žáků. Základním prostředkem práce školní družiny je hra, která přináší kladné emoce, navozuje nové zážitky, rozšiřuje vědomosti a dovednosti a obohacuje sebepoznání. Cílem ŠD je vychovávat k smysluplnému využívání volného času – vybavovat žáky dostatkem námětů pro naplňování volného času.

Cíle naplňované při činnostech školní družiny vycházejí z obecných cílů vzdělávací soustavy §2, odst. 2 školského zákona a navazují na cíle stanovené Školním vzdělávacím programem pro základní vzdělání. Školní družina se ve své činnosti řídí zejména vyhláškou č. 74/2005 Sb., o zájmovém vzdělávání, v platném znění.

Rozvíjíme a upevňujeme tyto cíle:

- morálně – volní dovednosti (kamarádství, zodpovědnost, ohleduplnost)
- schopnost tvořivého myšlení a logického uvažování
- schopnost spolupráce a respektu
- pohybové schopnosti (obratnost, vytrvalost)
- výtvarné dovednosti (tvořivost, fantazie, představivost)
- kladný vztah k přírodě, k životnímu prostředí (ekologie)
- kladný vztah ke své zemi
- kladný vztah ke svému zdraví

Jednotlivé vzdělávací cíle jsou slučovány do rozvíjených kompetencí.

Klíčové kompetence

Kompetence k učení – žák se učí s chutí, dokončí započatou práci, vybírá a využívá vhodné způsoby k učení, kriticky dovede hodnotit své výkony, učí se nejen spontánně, ale také vědomě, klade si otázky a hledá na ně odpovědi, v rámci sebevzdělávání samostatně čte a

třídí informace, používá encyklopedie, Internet, zkušenosti uplatňuje v praktických situacích a dalším učení.

Kompetence k řešení problémů – hledá různé varianty řešení problémů a vybírá mezi nimi, nenechá se odradit případným neúspěchem a vytrvale směřuje k řešení, přijímá odpovědnost za výsledek řešení problému a pojmenuje, jakých chyb by se mohl dopustit, je iniciativní a podnikavý.

Kompetence komunikativní – žák je schopen vyjádřit své myšlenky, poznatky, názory v souvislém ústním projevu, zapojuje se do diskuze, dokáže vyjadřovat své kladné pocity ve vztahu k sobě i ostatním. Dovede naslouchat druhým, kultivovaně komunikuje.

Kompetence sociální a interpersonální – žák plánuje, organizuje, řídí a hodnotí své činnosti, podílí se na utváření příjemné atmosféry ve skupině přispívá k upevňování dobrých mezilidských vztahů, projevuje citlivost a ohleduplnost, je schopen respektovat jiné, je tolerantní k odlišnostem mezi lidmi, je solidární.

Kompetence občanské – uvědomuje si svá práva i práva jiných, vnímá nespravedlnost, agresivitu, šikanu – dovede se jim bránit. Je si vědom práv a povinností, chrání a podílí se na kulturním a historickém dědictví, aktivně se zapojuje do kulturního života, chápe základní ekologické souvislosti a environmentální problémy.

Kompetence k trávení volného času – žák účelně tráví volný čas, orientuje se v možnostech jeho smysluplného využití, vybírá si zájmové činnosti podle svých dispozic, odmítne nevhodné nabídky pro trávení volného času, rozvíjí své zájmy v organizovaných skupinových i individuálních činnostech.

3. Formy, obsah a časový plán vzdělávání

3.1. Formy vzdělávání

Vzdělávání ve školní družině se uskutečňuje formou pravidelné výchovné, vzdělávací a zájmové činnosti, příležitostnými akcemi a nabídkou spontánních aktivit. Má umožňovat žákům odpočinek i přípravu na vyučování. Podle charakteru a cílů činnosti využívají vychovatelky vhodné metody a formy práce. Věkové složení žáků v jednotlivá oddělení je různorodé, tudíž vychovatelky operativně zařazují takové zájmové aktivity, kterými kreativně reagují na měnící se podmínky či složení skupiny žáků. Výchovně-vzdělávací proces ve školní družině je uskutečňován ve všech činnostech, které v průběhu dne probíhají.

Pravidelná činnost je dána týdenní skladbou zaměstnání a představuje zejména zájmovou činnost – sportovní, pracovní, přírodovědnou, estetickou, sebeobslužnou.

Činnosti jsou zařazovány jako organizovaná nebo spontánní aktivita. Rozvíjí osobnost žáka, jeho schopnosti a pohybové dovednosti, poznání. Zahrnuje i práci v zájmových útvarech. Zájmové útvary jsou organizovány ve školní družině v týdenních cyklech:

Dovedné ruce, výtvarný kroužek, míčové hry, sportovní hry, taneční kroužek.

Příležitostné akce přesahují zpravidla rámec jednoho oddělení a nejsou zahrnuty do standardní týdenní skladby činností. Jsou to například výlety, besídky, spolupráce na akcích školy, soutěže...

Spontánní aktivity zahrnují každodenní individuální klidové činnosti po obědě, při pobytu venku, spontánní hry v rámci ranního pobytu žáků nebo v tzv. koncové družině, kdy jsou slučována oddělení. Vychovatelky při těchto činnostech nejen zajišťují bezpečnost žáků, ale také navozují a podněcují některé jejich vlastní aktivity.

Odpočinkové činnosti jsou chápány nejen ve smyslu klidových činností (individuální hry, poslechové činnosti), ale i jako aktivní odpočinek (rekreační činnosti), který má kompenzovat jednostrannou zátěž během školního vyučování.

Příprava na vyučování nespočívá ve vypracování domácích úkolů, ale jsou do ní zahrnuty i didaktické hry, tematické vycházky a další činnosti, jimiž se upevňují a rozšiřují poznatky, které žáci získali ve školním vyučování. Po domluvě s rodiči si někteří žáci ve školní družině vypracovávají domácí úkoly. Tato činnost je zařazována až po 15:00 hod.

3.2. Časový plán vzdělávání

Školní vzdělávací program školní družiny je sestaven na dobu 4 let, tedy na dobu jednoho vzdělávacího cyklu, což umožňuje reagovat vhodně na měnící se podmínky, přesouvání témat během dlouhodobé docházky žáků do družiny, provedení evaluace činností a dosažených výsledků. **Vnitřní evaluační procesy** probíhají na úrovni individuální, týmové.

- **individuální hodnocení** a sebehodnocení vychovatelky – ohlížíme se za sebe, sledujeme a zkvalitňujeme výsledky, hledáme nové metody a porovnáváme s obecnými požadavky.
- **týmová hodnocení** – stanovujeme společné postupy, upravujeme a doplňujeme náš ŠVP, hodnocení výsledků zájmového vzdělávání za uplynulé období je realizováno písemnou formou.

Vnější evaluace – prací a její prezentací na veřejnosti – reakce rodičů, žáků.

Pedagogický styl a klima ŠD – spolupráce, vstřícnost, respekt

V rámci jednotlivých celků pojímaných jako témata jsou činnosti ve školní družině plánovány v těchto úrovních:

- průběžné každodenní působení vychovatelky
- řízená organizovaná činnost, která postupuje podle týdenní skladby zaměstnání – **příloha č. 1 a 2.**
- příležitostné družinové akce

Některé celky nemohou postihnout všechny tři úrovně, ale jen některou z nich.

Důraz je kladen na navozování situací, při kterých žáci získávají bezprostřední smyslové a citové zážitky i zkušenosti z vlastní aktivity.

3.3. Obsah vzdělávání

Vychází ze vzdělávacích oborů:

Člověk a jeho svět

Člověk a příroda

Umění a kultura (Výtvarné činnosti, Hudební výchova, Dramatická výchova)

Člověk a zdraví

Člověk a svět práce

Témata se mohou v jednotlivých obdobích prolínat.

3.3.1. Člověk a jeho svět

Cílové zaměření vzdělávací oblasti vede k:

- utváření pracovních návyků a jednoduché samostatné i týmové činnosti
- rozšiřování slovní zásoby v osvojovaných tématech, vlastní projev, názor
- porovnávání a chápání rozdílů mezi lidmi, tolerantní chování a jednání
- samostatnému a sebevědomému vystupování

Tematické okruhy

- 1) Místo, kde žijeme - zahrnuje poznávání nejbližšího okolí
- 2) Lidé kolem nás - základy vhodného chování a jednání mezi lidmi – osvojení a upevňování
- 3) Lidé a čas

1) Místo, kde žijeme

a) Náměty pro vycházky a pozorování

- prohlídka školy, jídelny, WC ..... orientace podle značení, nápisů, pokynů vpravo, vlevo, nahoře, dole ...
- cesta do školy – dopravní předpisy, pravidla silničního provozu, dopravní hřiště
- seznámení se zahradou, hřištěm
- správné pojmenování prostor kolem nás, správné oslovení zaměstnanců školy (1. třídy), pozorování všeho, co nové prostředí přináší

b) Pozorování okolí školy

- naše město – zajímavosti, významná místa
- vycházka – ulice, ve které stojí naše škola, jak se jmenuje
- vlevo, vpravo jsou další ulice a zajímavá místa, jmenují se ...
- cestou na nejrůznější místa si povídáme, ukazujeme, doplňujeme informace - tematická kresba, modelování, stavíme město

c) Poznávání místa

- vycházka – zdravotní středisko, knihovna, pošta nebo zastávka MHD, význačné budovy v místě

- vytvářet citový vztah ke svému bydlišti – náš dům, u nás doma – společné vyprávění, kreslení, tvoření („Můj dům, můj hrad“)
- poznávat i vzdálenější okolí – vycházky, besedy
- využít při Vv – tematická kresba, konstruktivní činnosti ze stavebnic

d) Folková tradice

- seznamovat s lidovými tradicemi, vytvářet vztah k hodnotám, které vytvořili naši předkové (Velikonoce, masopust, Vánoce aj.)
- využít ve Vv a ve tvořivé činnosti (dárky apod.)
- využít regionální pohádky, pověsti – četba, ale i poslech (např. Vodnické pohádky od rybníka Černíše aj.)
- necháme děti spontánně vyprávět vlastní zážitky a příhody (přijela pouť, cirkus ...)
- zajímavé příběhy vztahující se k městu, ve kterém žijí - přiměřené k věku dětí
- návštěva Jihočeského muzea
- tematická kresba

e) Péče o udržování pořádku a čistoty v oddělení

- péče o květiny, přiměřená péče o okolí školy
- drobné opravy hraček (lepení her), udržování pořádku v hračkách, vybavení ŠD

Včleníme i dopravní výchovu (hry řízené i spontánní), didaktické s dopr. značkami, malování dopr. značek nebo dopr. prostředků, kvízy přiměřené k věku dětí, besedy, rozhovory.

2) *Lidé kolem nás*

a) seznamovací hry (vytváření kladných vztahů mezi dětmi – jsem kamarád)

- jejich prostřednictvím dochází k usnadnění vzájemné komunikace (v prvních dnech na začátku šk. roku 1. třídy)

b) oblast společenského chování

- vytvářet vztah ke společnosti, společ. hodnotám
- besedy – kouzelná slovíčka „děkuji“, „promiňte“, „dobrý den“, „na shledanou“ (improvizace dětí - odchod ze školy, od lékaře ...)
- výchovné besedy, exkurze ve spolupráci s rodiči – policista, hasič, zdravotní sestra, myslivec, vědec
- tvořivé hry – kdy se děti učí pozdravit, oslovit

c) výchovné besedy

- zaměření na společenské chování, hygienické návyky, stolování, oslovování, chování v dopravních prostředcích
- získané vědomosti opakujeme a využíváme např. v dramatizacích ...
- předcházení šikaně, „Výlety proti drogám“ – formou hraných výletů poznáváme nebezpečí cigaret, alkoholu, drog, číhajících na nejobyčejnějších místech (park, hřiště)
- co je „Linka bezpečí“
- beseda (rozhovor, ukázka)

- telefonování – platí určitá pravidla - správně ohlásit požár nebo zavolat lékařskou pomoc
- vyprávění dětí o jejich domově, rodině – podněcovat a rozvíjet kladné city k jejich blízkým - úcta ke stáří
- využít při výtvarné činnosti, Pv, obrázky

d) vyprávíme o stolování

- před jídlem umýt ruce, při jídle se nemluví, nemlaská...
- vzdělávací aktivita – nácvik správného stolování – v jídelně práce se žáky.
- stolování doma, ve školní jídelně, v restauraci
- nechat děti volně vyprávět, namalovat obrázek
- prostor spontánnímu projevu pexesa, obrázky

e) pravidelné týdenní projednávání činnosti v oddělení

- zapojení dětí do týmové práce
- rozhodují o týdenním plánu
- navrhují činnosti
- rozdělení služeb (jídelna, šatna)
- projednávání organizačních záležitostí (příchody, odchody, omluvenky rodičů ...)

kultivace osobnosti dítěte

- osobní příklad vychovatelky
- povídání dětí, co potřebují říci
- oceňovat děti
- hodnotit co bylo zadáno
- hodnotit správnými pojmy – snažit se nacházet jen klady

f) vztah ke kolektivu

- ke společné činnosti, k aktivní účasti na plánování a hodnocení
- ke kamarádským vztahům mezi dětmi
- zdvořilost k rodičům, učitelům, vychovatelkám
- rozvíjení kladných citů (přátelství, vlídnost) a potlačování záporných (závist, škodolibost)
- dodržovat pravidla chování daná školním řádem

3) **Lidé a čas**

a) poznávat, jak a proč se čas měří

- jak postupují události v čase, určování času, kalendář, roční období (Vv, Pv)
- My a čas – časová pásma – hodiny sluneční, vodní, přesýpací
- události utváření historie věcí a dějů, srovnáváme život dříve a dnes, co je archiv města, návštěva Jihočeského muzea
- staré fotografie, obrázky – „Jak se měníme“ (fotografie z dětství)
- besedy, nástěnky, výstavy knih
- báje, pověsti – minulost kraje, domov, vlast - „Historie našeho města“(bludný kámen, železná panna...)

- využít ve Vv, různé časopisy
- současnost a minulost v našem životě – proměny způsobu života bydlení, předměty denní potřeby, průběh lidského života, státní svátky a významné dny
- poznatky o sobě, o rodinně a činnostech člověka, o zvycích a o práci lidí, na příkladech porovnávat minulost a současnost

b) správný režim dne a jeho dodržování

- pravidelný denní režim – sestavovat a naplňovat režim družiny účelně, respektovat čas druhých, využíváme svůj vlastní smysluplně
- dítě – najde svou p. vychovatelku, své oddělení (pocit bezpečí, že někam patří)
- pravidelné denní, týdenní projednávání činností, navrhujeme akce, projekty, hodnotíme

3.3.2. Člověk a společnost

Cílové zaměření vzdělávací oblasti vede k:

- rozvíjení zájmu o současnost a minulost vlastního národa
- uplatňování vhodných prostředků komunikace k vyjadřování vlastních myšlenek, citů, názorů

Získávání informací o dějinách, historii

- využití videa, knih, časopisů, tematické kresby
- opakuje se - život ve škole, práva a povinnosti žáků, společná pravidla
- besedy - naše obec, region - zajímavá a památná místa, významní rodáci, ochrana kulturních památek - besedy, knihy, obrázky, kresba
- naše vlast - státní symboly, státní svátky

Kulturní život – rozmanitost kulturních projevů (akademie – účast dětí, různá vystoupení ...)

Podobnost a odlišnost lidí – projevy chování, myšlení, jednání; dovednosti a schopnosti dětí

Osobní rozvoj – význam motivace, osobní kázeň, sebehodnocení

3.3.3. Člověk a příroda

Cílové zaměření vzdělávací oblasti

Při každé přírodovědné činnosti v ŠD musíme dětem umět odpovídat na jejich otázky, nebojíme se použít dostupný materiál (atlasy, filmy, internet...).

Nenásilnou, ale účinnou formou vštěpujeme dětem, jak se chovat v přírodě a k přírodě.

Používáme příklady v momentálních činnostech, učíme děti vnímat vše kolem nás a provokujeme, aby řekly, co se jim právě zde líbí nebo nelíbí a proč. Co by ony udělaly lépe.

Jak se budeme chovat k přírodě my, tak se bude chovat ona k nám. Šetření přírodními zdroji.

Rozmanitost přírody. Zapojení dětí do péče a ochrany životního prostředí

- učíme děti pracovat s atlasy hub, zvířat, ptáků, rostlin, ryb atd.
- vycházky do přírody – sbírání listů a plodů popadaných na zem (podzim) a určování
- použití listů – herbář, dekorace třídy, k výtvarné činnosti
- přírody se týkající hry, venku i ve třídě, přírodovědné kvízy, pexesa, soutěže
- opakované vycházky, záměrně na stejné místo, děti poznávají, co se zde změnilo (roční období)
- roční období jsou tématem pro nepřeborné množství pracovních činností – náměty čerpáme z knížek, z internetu a vzájemnou spoluprací mezi kolegy
- co nám dává příroda (potravin, zpracování)?
- hrajeme různé hry a řešíme hádanky (vše o přírodě)
- pozorování stromů, stavba stromu, určování světových stran podle koruny stromu
- pozorování zimní přírody – stopy, ptáky, stromy, příprava přírod. jedlých produktů na „Ptačí strom“
- péče o rostliny ve třídě, seznámení s názvy
- počasí – sledujeme počasí v různých obdobích, kalendáře
- povídání o vodě, sněh, led, pára, kroupy ...
- děláni jednoduchých pokusů (rozpuštění sněhovou kouli), co vidíme?
- zimní vycházky – stále učit děti, dívat se kolem sebe; proč jsou na zamrzlém rybníku vysekané díry?
- jarní vycházky – co se na našich známých místech mění; proč některé rostliny nejdříve kvetou a pak rostou listy atd.
- seznamování s prvními jarními kvítky, vycházky kolem zahrádek
- návštěva ZO Butiku, pozorování zvířat, mláďat
- co je třeba dělat na jaře na zahradě
- spolupráce s Cassiopeiou – společné projekty
- vyprávění o zvířátkách, kdo má jaké nebo si přeje, z toho plynou povinnosti; zvířátko – živé není plyšák, je to odpovědnost
- letní vycházky – do lesa, k řece, k potoku, pozorovat vše, co se nabízí
- příroda je poklad; není jen kolem nás, ale její produkty jíme, dává nám práci - musíme si ji chránit, kdybychom ji neměli, neměli bychom nic
- environmentální výchova (třídění odpadu) – životní prostředí, projekty k získávání informací, objevujeme vazby v přírodě, lidské chování a jednání a jeho dopady na životní prostředí – Den Země, projekty „Odpady kolem nás“, „Kde se bere pitná voda“

3.3.4. Umění a kultura

Vzdělávání v této oblasti přináší umělecké osvojování světa s estetickým účinkem.

Cílem je: rozvíjení specifického citění, tvořivosti, vnímavosti k uměleckým dílům a tím i k okolnímu světu a sobě samému. V tvořivých činnostech jsou rozvíjeny schopnosti k vyjadřování tónem, zvukem, linií, tvaru, barvy, gesta a mimiky. Pracujeme s celým kolektivem, se skupinou nebo individuálně.

Výtvarné činnosti

Vycházky

- pozorování tvarů a barev přírody v jednotlivých ročních obdobích, sběr přírodnin a práce s nimi, vytváříme herbář
- aranžmá výkladních skříní
- výstavy (Jihočeské muzeum, Staročeský dvůr)
- výzdoba sídliště (Vánoce, Velikonoce ...)

Kresba

- práce tužkou, tuší, pastelkami
- náměty: předměty kolem nás – ptáci, zvířata, květiny, ovoce, pouťové atrakce

Malba

- akvarel, pastel, tempera,
- náměty: prožitky - prázdniny, vycházky, výlety
- ilustrace k pohádkám, oblíbené hračky, aktuální témata podle ročních období (výstavky prací)

Fantazijní kreslení a malování

- náměty: dům, domeček mých přání, výlet na ostrov snů, cesta do vesmíru, vozidla budoucnosti, „Strom přátelství“, „Kouzelný strom“

Koláže

- barevné papíry, látky a vlny, výstřižky z časopisů
- společná práce - koláž na velké plochy na téma: sídliště, ZOO, výlet, drakiáda, koupaliště,
- sportování
- výroba dárek k zápisu, malování na chodníku.

Práce s přírodninami

- podle ročních období
- postavy a zvířátka, dekorace, plastické výrobky, malba na kameny, aranžování

Práce se šablonami a jiné výrobky

- plošné a plastické loutky z barevných čtvrtek, bílých kolorovaných čtvrtek, kartonů apod.
- zvířátka, pohádkové postavičky, stojánky, dekorace do pokojíku, třídy, oddělení
- tradiční vánoční a velikonoční dekorace (stojánky, svícny, přání, zdobení vajíček, prostírání atd.), skládanky, origami

Ukázky netradiční techniky

- windowcolor, malování na sklo, keramiku, mramorování ...
- seznámení s prací ilustrátorů dětských knih
- výstavky prací dětí v odděleních, na chodbách školy, v rámci ŠD
- výtvarný kroužek, tvořivý kroužek

Hudební výchova

Cílem je aktivní vnímání hudby a zpěvu, osvojit si správné pěvecké návyky, posílit vztah k hudbě, radost z vlastního pěveckého projevu a jeho kultivace. Celkové ovlivnění osobnosti dítěte.

Vokální činnosti

- dechová a rytmická cvičení

- vytleskávání jednoduchých melodií
- sborový a sólový zpěv oblíbených písniček
- osvojení nových písní (Patrasová, Šíp, Uhlíř, Hapka, Vondráčková, Rybářová)
- dodržování hlasové hygieny (nepřetěžovat hlas)
- soutěže ve zpěvu v odděleních a mezi odděleními („Zpívá celá rodina“, SuperStar)

Instrumentální činnosti

- využití dovedností dětí (žáků ZUŠ)
- doprovod na nástroje z Orffova instrumentáře

Poslechové činnosti

- poslech hudby při odpočinkové činnosti, spojení poslechu s jinou estetickou činností (výtvarnou), využíváme ji při dramatizaci, relaxaci

Hudebně pohybové činnosti

- pohybový doprovod znějící hudby
- taneční hry se zpěvy
- pohybová improvizace, jednoduché taneční kroky
- orientace v prostoru (pohybová paměť), reprodukce pohybu při pohybových hrách

Dramatická výchova

Cílové zaměření vzdělávací činnosti

Může být zájmovou činností nebo metodou výuky různých předmětů, metodou rozvíjení osobnosti dětí, osvojování komunikačních a kontaktních dovedností (příprava na povolání, která jsou založena na kontaktu s druhými lidmi – učitel, lékař)

Cíle tvořivé dramatiky

- 1) Dát příležitost ke kontrolovanému citovému vybití (pocit – smích x pláč, smutek x veselost, zlost x radost)
- 2) Poskytnout prostor pro vyjádření (rozhovory s dětmi, školní časopisy)
- 3) Povzbuzovat a vést tvořivou obrazotvornost (při všech zájmových činnostech, stavebnice, přírodní materiály aj.)
- 4) Dát příležitost vyvíjet se v sociálním porozumění a spolupráci (neposmívat se při neúspěchu, při poranění, neubližovat, zastat se slabšího)
- 5) Poskytnout zkušenost samostatného vyjadřování a myšlenek beze strachu (samostatné vyprávění zážitků)
- 6) Výchova k samostatnému osobitému myšlení (rozvoj fantazie, vymyšlení pohádek, příběhů, hry...)

Dramatická výchova rozvíjí při všech činnostech chování a jednání člověka

Komunikativnost (vzájemné vyprávění zážitků, seznamování)

Ohleduplnost (při hrách, sportech)

Postřeh (při hrách, křížovkách, smyslových hrách, didaktických hrách)

Samostatné jednání, rozhodování (při hrách, při plnění úkolů)

Zbavuje strachu v komunikaci a v chování k jiným lidem (hra na osoby – na zaměstnání, na myslivce, na kuchaře - jak pejsek a kočička vařili dort, na zvířata – třídíme zvířátka, Já do lesa nepojedu, na poštu – Jede, jede poštovský panáček, stolní hra, zařadíme i do hudební a výtvarné výchovy, využití informačního centra)

Učí společenské chování (slušně hovořit, hra na divadlo, na cestu v MHD, na úřadě, chování ke spolužákům, dodržování pravidel při hrách)

Celoročně využíváme dětské časopisy, besedujeme o knihách – spisovatel, ilustrátor, navštěvujeme knihovnu ve škole a knihovnu v KD Vltava

Z pohádky do pohádky – četba, kvízy, soutěže, hádanky, říkanky, křížovky (týmová práce)

3.3.5. Člověk a zdraví, sport

Cílové zaměření vzdělávací činnosti

- ohleduplnost a tolerantnost
- komunikovat a spolupracovat
- chránit si fyzické i duševní zdraví
- tvořivě myslet

1) Činnost ovlivňující zdraví

- pohyb pro zdraví (pohybový režim)
- příprava organismu (zahřívání, protahování, uklidnění)
- hygiena při TV (oblečení, obutí, cvičební prostředí)
- bezpečnost a ochrana zdraví

2) Činnost ovlivňující pohybové dovednosti

- pohybové hry, přípravná cvičení, rytmické cvičení – tanec, aerobic, cvičení s hudbou, základy atletiky, míčové hry, pohyb v přírodě, jóga, relaxační chvílky
- běh přes přírodní i umělé překážky, výběhy, štafetové běhy, ukryvání v terénu
- zařazujeme i protidrogovou prevenci, zdravotnické kvízy, besedujeme a ukazujeme si první pomoc při drobných poraněních, při zlomeninách končetin...
- sportovní kroužek, míčové hry

3) Činnost podporující pohybové učení

- organizace v TV, komunikace, zásady chování – fair play, pravidla her, měření výkonu

4) Zdravý způsob života

- zdravé stravování, hygiena, otužování – oblékáme se vhodně podle počasí, znalost pravidel silničního provozu, prevence, zdravý životní styl, pitný režim
- vzdělávání v oblasti zdravého životního stylu a zdravé výživy
- soutěž „Čistota půl zdraví“
- „Pozor svítí červená“ – soutěže, kvízy, dopravní hřiště

- 5) Vztahy mezi lidmi
- kamarádství, přátelství, láska, rodina, škola, změny v životě člověka

Hrajeme si na něco:

- na rodinu (táta, máma + děti) - oblečeme děti na vycházku, na doma, na spaní apod.
- hrajeme si na lékaře a na pacienta (chování u lékaře, zubaře), vybavení lékárníčky
- jdeme do restaurace
- jedeme na výlet
- připravujeme si zdravou svačinu, sestavujeme desatero zásad zdravé výživy
- sestavujeme, vytváříme jídelníček a doplňujeme ho kreslenými i vystřiženými obrázky
- „Ve zdravém těle zdravý duch“ – první pomoc hrou, zdravotnický kvíz
- „Potravinová pyramida“ – příprava ovocných a zeleninových salátů
- „Sněhohrátky“ – sáňkování, bruslení, vyšlapáváme obrazce, malování na sněhu...

3.3.6. Člověk a svět práce

Cílové zaměření vzdělávací oblasti:

- pozitivní vztah k práci a k odpovědnosti na kvalitu svých i společných výsledků práce
- osvojení základních pracovních dovedností
- vytrvalost a soustavnost při plnění zadaných úkolů, uplatňovat tvořivost a vlastní nápady, vzájemná spolupráce

Tematické okruhy:

- 1) práce s drobným materiálem
- 2) konstrukční činnosti
- 3) pěstitelské práce a chovatelství

Práce s drobným materiálem

- vytvoříme jednoduchými postupy různé předměty z tradičních i netradičních materiálů (přírodniny, modelovací hmota, papír, karton, textil, drát)
- bezpečné používání různých pracovních pomůcek (nůžky...)
- obrázky - jaro, léto, podzim, zima
- připravujeme dárky k zápisu pro budoucí prvňáky
- modelování - ovoce, zelenina
- hry na pískovišti

Konstrukční činnosti

- práce se stavebnicemi – Merkur, Seva,
- skládání z kostek, puzzlí – soutěže
- skládání mozaiky, geometrické tvary
- drobná údržba her, stavebnic, pomůcek

Pěstitelské práce a chovatelství

- ošetřování a pěstování pokojových rostlin
- rostliny léčivé, okrasné, jedovaté, jako drogy

- zelenina, ovoce – uspořádáme výstavku
- práce na zahrádce – rozlišujeme byliny, keře stromy, soutěžíme
- zvířata domácí, ve volné přírodě, v ZOO – soutěžíme, malujeme „Svět kolem nás“
- návštěva CASSIOPEII, Jihočeské muzeum – výstava hub, výstava orchidejí
- atlasy zvířat, rostlin, hub
- sledování TV, interaktivní tabule – příroda, zvířata...
- péče o životní prostředí, „Duben – měsíc lesů a ptactva“
- „Podzimníček“, „Nechci se stát smetištěm“

4. Podmínky přijímání uchazečů, průběh a ukončení vzdělávání

Ve školní družině zajišťuje přihlašování žáků vedoucí vychovatelka. O přijetí žáka k činnosti družiny ve formě pravidelné výchovné, vzdělávací a zájmové činnosti se rozhoduje na základě písemné přihlášky. Součástí přihlášky je i písemné sdělení zákonných zástupců žáka o rozsahu docházky a způsobu odchodu ze školní družiny. Do jednoho oddělení lze zapsat max. 30 žáků. Žáka lze přijmout do ŠD kdykoli v průběhu školního roku, pokud počet zapsaných žáků nepřekročí stanovenou kapacitu. Cílová kapacita je 350 žáků.

O zařazení žáka do školní družiny rozhoduje ředitel školy.

Žák je do školní družiny přihlášen vždy na jeden školní rok, na konci školního roku končí jeho docházka do školní družiny automaticky.

Ukončit vzdělávání lze kdykoli v průběhu školního roku.

Odhlášení účasti provádí zákonný zástupce písemnou formou.

Docházka do školní družiny je pro přihlášeného žáka povinná, žáka lze uvolnit jinak, než je uvedeno na zápisním lístku pouze písemnou omluvenkou opatřenou datem a podpisem zákonného zástupce žáka.

Žáka je možné z docházky do ŠD vyloučit v případě opakovaných kázeňských přestupků ohrožujících zdraví spolužáků, při opakovaném svévolném opuštění školní družiny.

5. Podmínky pro vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků mimořádně nadaných

Respektujeme individualitu každého žáka, vytváříme přiměřené prostředí pro jeho všestranný rozvoj. Při výběru činností ve školní družině, při motivování a hodnocení žáků bude brán ohled na integraci těch, kteří mají speciální vzdělávací potřeby. Organizace a podmínky zapojení žáka se speciálními vzdělávacími potřebami do aktivit zájmového vzdělávání ve školní družině jsou specifikovány v doporučení školského poradenského zařízení. Vychovatelka spolupracuje se školou, především při stanovení vhodných forem integrace a forem práce.

Pro rozvoj talentovaných jedinců nabízíme doplňkové aktivity v oblasti jejich zájmu a nadání v zájmových útvarech (kroužky) školní družiny. Vytváříme podmínky pro zájmové vzdělávací aktivity zaměřené na rozvoj tvořivosti, spolupráce, vztahů sociálních a emocionální inteligence.

Snahou vychovatelky je vytvořit žákovi odpovídající podmínky k rozvoji jeho osobnosti a využít příležitosti v oblastech, kde může být příhodně motivován.

6. Personální podmínky

Činnost ve školní družině zajišťují kvalifikované vychovatelky, které se dále vzdělávají v akreditovaných kurzech a samostudiem. Dle vlastních zájmů, zaměření a specializace vychovatelky vedou zájmové kroužky.

7. Materiální podmínky

Dvě z deseti oddělení školní družiny mají pro svou činnost vlastní prostory, které svým vybavením a uspořádáním odpovídají potřebám dětí mladšího školního věku. Ostatní oddělení školní družiny jsou umístěna v kmenových třídách 1. stupně. Kmenové třídy jsou vybaveny koberci na relaxační chvílky a individuální aktivity.

Oddělení jsou vybavena stavebnicemi, hračkami, stolními hrami, PC, CD přehrávače, dětskými knihami, časopisy, materiálem pro výtvarné a tvořivé činnosti.

Školní družina může pro svou činnost využívat všechny prostory školy – odborné učebny, kuchyňku, knihovnu, všechny tělocvičny, sportovní areál a venkovní prostory.

Dále využívá dětské hřiště ve Vodňanské ulici a dobré přírodní podmínky v okolí školy (Vrbenské rybníky, travnaté plochy, dětská hřiště s herními prvky apod.)

8. Ekonomické podmínky

Poplatek za školní družinu je stanoven na 150 Kč měsíčně. Výši úplaty stanovuje ředitel školy. Úplata je splatná předem, do konce měsíce září a února. Platí se ve dvou splátkách (pololetí) – za období září až leden (1. pololetí) a únor až červen (2. pololetí). Platba je prováděna bezhotovostně přes „Školní program“.

O snížení nebo prominutí úplaty u žáků se sociálním znevýhodněním rozhoduje ředitel školy na základě žádosti zákonného zástupce doložené příslušnými doklady.

9. Podmínky bezpečnosti práce a ochrany zdraví

Družina, jakožto součást školy, postupuje dle platných pokynů týkajících se bezpečnosti a ochrany zdraví obsažených v dokumentech školy.

Žáci jsou na začátku i v průběhu školního roku poučeni o bezpečném chování při všech činnostech ve všech prostorách družiny a školy. O tomto je proveden zápis do Přehledů výchovně – vzdělávací práce. Žáci jsou průběžně upozorňováni na možná rizika úrazu. Ve svých činnostech máme na zřeteli bezpečnost fyzickou, sociální i emocionální. Bezpečnost ve všech prostorách využívaných školní družinou je zajištěna:

Školním řádem, Vnitřním řádem školní družiny

Provozními řády specializovaných učeben

Řádem dětského hřiště

Školní družina dbá o:

- vhodnou strukturu činností, skladbu zaměstnání s dostatkem relaxace a aktivního pohybu
- zdravé prostředí, vhodný stravovací a pitný režim
- bezpečné pomůcky
- ochrana žáků před úrazy – každý úraz bude zaznamenán do Knihy úrazů
- výrazné označení nebezpečných předmětů a části využívaných prostorů, pravidelná kontrola
- dostupnost prostředků první pomoci - lékárnička

Psychosociální podmínky:

- klidné prostředí a příznivé sociální klima (otevřenost, úcta, tolerance, uznání)
- empatie spolupráce a pomoc druhému
- respekt k potřebám jedince a jeho osobním problémům
- věková přiměřenost a motivující hodnocení
- ochrana žáků před násilím, šikanou a dalšími patologickými vlivy
- včasná informovanost žáků i jejich zákonných zástupců

Příloha č.1

Režim školní družiny:

Ranní činnost:

5.45 – 8.00   příchod dětí, docházka, ranní svačina, spontánní aktivity dle zájmu dětí, tělovýchovné chvílky formou pohybových her, pohyb s hudbou

Odpolední činnost

11.40 – 12.40   příprava na oběd – hygiena, oběd
12.40 – 13.30   relaxace, rozhovory, četba, spontánní činnost – hry a činnosti dle zájmu, zájmové činnosti – aktivity v oblasti pracovní, výtvarné a společenskovední
13.30 – 15.00   vycházky, pobyt na zahradě školy, hřiště ŠD, aktivity v oblasti sportovní, přírodovědné, pitný režim
15.00 – 15.30   hygiena, odpolední svačina, sebevzdělávací činnost, příprava na vyučování formou her, kvízů, křížovek, využití časopisů
15.30 – 17.00   postupné převádění dětí, spojování oddělení, spontánní aktivity, úklid, postupný odchod dětí domů

Režim školní družiny:

Odpolední činnost:

11.40 – 12.40   klidové činnosti, spontánní činnost dětí, krátké proběhnutí venku, příprava na oběd
12.40 – 13.30   hygiena, oběd – stolování
13.30 – 14.00   relaxace, spontánní činnost – hry a činnosti dle zájmů, poslech četby, hudby, vyprávění, rekreační činnosti
13.30 – 15.00   zájmové činnosti – aktivity v oblasti sportovní, přírodovědné, pracovní, výtvarné a společenskovední, pitný režim
15.00 – 15.30   hygiena, odpolední svačina, spontánní činnost dle zájmu dětí, časopisy, doplňovačky, spojovačky
15.30 – 17.00   postupné převádění dětí, spojování oddělení, spontánní aktivity, úklid, postupný odchod dětí domů

Příloha č.2

ŠD – TÝDENNÍ SKLADBA ZAMĚSTNÁNÍ

Den	5.45 – 8.00	11.40 – 13.30 (14.00)	13.30 (14.00) – 15.00	15.00 – 15.30	15.30 – 17.00
Pondělí	Ranní činnost	Oběd, odpočinková činnost	Rekreační a zájmová činnost	Příprava na vyučování	Odpočinková činnost
Úterý	Scházení žáků. Ranní svlačina, spontánní činnost -stolní hry, konstr. stavebnice, časopisy, kreslení, kvízy, doplňovačky, tělovýchovné chvílky -pohybové hry na protazení těla, pohyb s hudbou (ČLOVĚK A JEHO SVĚT, ČLOVĚK A ZDRAVÍ)	Příchod žáků, docházka, Příprava na oběd, oběd. Sebeobslužná činnost – jídelna, (stolování, chování, čipy) Komunitní kruh Společná četba, vyprávění Poslech pohádky, časopisy Stolní společenské hry Námětové hry Volné kreslení, omalovánky Stavění ze stavebnic a kostek Tv chvílky na školním hřišti Spontánní činnost dětí (ČLOVĚK A JEHO SVĚT, ČLOVĚK A ZDRAVÍ, ČLOVĚK A SVĚT PRÁCE)	Pohybové a sportovní hry na hřišti ŠD, na zahradě školy (ČLOVĚK A ZDRAVÍ) Výtvarná výchova, literárně dramatická, společně zpívání, poslech CD (UMĚNÍ A KULTURA) Pracovní činnosti, koláže, skládanek a výrobky, montážní a demontážní práce, námětové hry, počítačová gramotnost (ČLOVĚK A SVĚT PRÁCE)	Hygiena, odpolední svlačina, pitný režim Domácí úkoly, četba Křížovky Doplňovačky Spojovačky Dětské časopisy Vědomostní hry (ČLOVĚK A JEHO SVĚT)	Spontánní aktivity Kreslení Stavebnice Volné hry Časopisy (ČLOVĚK A JEHO SVĚT, ČLOVĚK A SVĚT PRÁCE)
Čtvrtek		Spontánní činnost dětí (ČLOVĚK A JEHO SVĚT, ČLOVĚK A ZDRAVÍ, ČLOVĚK A SVĚT PRÁCE)	Přírodovědná, vycházky, lidé a čas, lidé kolem nás, rozmanitost přírody (ČLOVĚK A JEHO SVĚT, ČLOVĚK A PŘÍRODA)	Zájmové kroužky ŠD Sportovní kroužek Míčové hry Dovedné ruce Výtvarný kroužek Angličtina hrou (ČLOVĚK A ZDRAVÍ, ČLOVĚK A SVĚT PRÁCE)	Zájmové kroužky ŠD
Pátek			Hry s dopravní tematikou, malá zdravověda, pitný režim (LIDÉ KOLEM NÁS, ČLOVĚK A ZDRAVÍ)		